

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de controle van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van Harlindis en Relindis T.I. St-Jansberg A te Maaseik

Hoofdstructuur	SO
Instellingsnummer	39636
Instelling	Harlindis en Relindis T.I. St-Jansberg A
Directeur	Eric RUTTEN
Adres	Sint-Jansberg 39 - 3680 MAASEIK
Telefoon	089-56.30.59
Fax	089-56.84.81
e-mail	info@kasomk.be
Website/URL	http://www.sjm.be
Bestuur van de instelling	971101 - KaSO Maaseik-Kinrooi te MAASEIK
Adres	Sint-Jansberg 39 - 3680 MAASEIK
Scholengemeenschap/Consortium	113423 - SGKSO Harlindis en Relindis te MAASEIK
Adres	Sint-Jansberg 39 - 3680 MAASEIK
CLB	114851 - Vrij CLB Maasland te MAASMECHELEN
Adres	Deken Bernardstraat 4 - 3630 MAASMECHELEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	23/04/2012, 24/04/2012, 25/04/2012, 26/04/2012, 27/04/2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	27/04/2012
Datum bespreking verslag	24/05/2012
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Gabriël Poppe en Jurgen Hus
Teamleden	Leander Froidcoeur, Agnes Geerts, Alex Maes, Jan Meers, Eric Suys, Marie-Rose Van Nooten, Roger Van den Borre, Monique Van der Straeten

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. RELEVANTE KENMERKEN	4
2. FOCUS VAN DE CONTROLE	4
3. ASPECTEN VAN HET WELZIJNSBELEID	4
3.1 Organisatie	4
3.2 Veiligheid van de leer- en werkomgeving	6
3.3 Gezondheid en hygiëne	7
3.4 Milieu	8
4. STERKTES EN ZWAKTES	9
4.1 Relevante aspecten waarin de instelling goed is	9
4.2 Relevante aspecten die de instelling kan verbeteren	9
4.3 Relevante aspecten die de instelling moet verbeteren	9
5. ADVIES	10
6. REGELING VOOR HET VERVOLG	10

INLEIDING

Van 23 april t.e.m. 27 april 2012 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen.

Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne.

Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne afzonderlijk van de doorlichting uit te voeren.

Tijdens deze controle voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de aspecten inzake het welzijnsbeleid van de instelling die onderzocht worden.

Het verslag eindigt met het advies en de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het verslag van de controle bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- gunstig beperkt in de tijd;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

1. RELEVANTE KENMERKEN

Contextuele kenmerken

- De coördinerende preventieadviseur van de scholengemeenschap is ook de lokale contactpersoon van het Technisch Instituut Sint-Jansberg A.
- Op de campus worden gemeenschappelijke ruimtes gebruikt (zalen R en C, toegangswegen, parking, speelplaatsen, sporthal, refter, polyvalente zaal, keukens ...) door leerlingen en personeel van het Instituut Heilig Graf, het Technisch Instituut Sint-Jansberg en enkele structuuronderdelen van het College Heilig Kruis Sint-Ursula A.
- Er zijn drie comités PBW voor de drie scholen die (gedeeltelijk of volledig) gehuisvest zijn op de campus. Binnen afzienbare tijd zal één gemeenschappelijk comité worden opgericht.
- De dienst onderhoud en infrastructuur behartigt een aantal activiteiten in het kader van veiligheid en welzijn.

Situationele factoren

- Op de scholencampus zijn een aantal bouwprojecten in uitvoering, in uiteenlopende stadia van uitvoering.

2. FOCUS VAN DE CONTROLE

Aspecten van het welzijnsbeleid die in aanmerking kwamen voor onderzoek:

Organisatie van het welzijnsbeleid	Ja
Veiligheid van de leer- en werkomgeving	Ja
Gezondheid en hygiëne	Ja
Milieu	Ja

3. ASPECTEN VAN HET WELZIJSBELEID

3.1 Organisatie

3.1.1 *Het bestuur van de instelling*

Het welzijnsbeleid vertoont hiaten die tijdelijk nog aanvaardbaar zijn.

Toelichting: het welzijnsbeleid (WZB) wordt aangestuurd vanuit een centrale dienst preventie en bescherming op het werk (PBW) op niveau van de scholengemeenschap.

De samenwerking tussen de overkoepelende diensten - de dienst PBW, de aankoopdienst en de dienst 'gebouwen, onderhoud en infrastructuur' - is zodanig georganiseerd dat de controle over een aantal aspecten van veiligheid en welzijn gedeeltelijk verloren gaat. Vooral de communicatie tussen de diensten verloopt onvoldoende vlot, zodat hun complementariteit niet wordt benut als hefboom om tot kwaliteitswinst te komen.

De jaaractieplannen (JAP) en het globaal preventieplan (GPP) bevatten weinig concrete gegevens. Beide instrumenten zijn onvoldoende op elkaar afgestemd en dragen daardoor onvoldoende bij tot de uitbouw van een efficiënt werkend dynamisch risicobeheersingssysteem (DRS) op school- of campusniveau.

Het GPP wordt op niveau van de scholengemeenschap opgemaakt. Het document is veeleer een opsomming van doelen en intenties van het beleid, dan een overzichtelijk planningsinstrument dat operationele doelstellingen op korte en langere termijn bevat. Binnen de dienst onderhoud en infrastructuur worden een aantal infrastructurele werken opgenomen om een aantal tekorten m.b.t. veiligheidsaspecten weg te werken.

In het GPP en JAP zijn nauwelijks opmerkingen van externe keuringsorganismen of vaststellingen van de interne diensten PBW opgenomen. Een termijnplanning, een overzicht van al dan niet

gerealiseerde herstellings- en verbeteringswerken, kostenramingen ... zijn er doorgaans evenmin in terug te vinden. De budgetten zijn in een beperkt aantal rubrieken opgenomen. Voor grotere bouw- en renovatiewerken zijn overzichten met de beschikbare middelen uitgewerkt. De documenten GPP en JAP bevatten onvoldoende relevante of gedetailleerde informatie om optimaal bij te dragen tot het beheersen van veiligheids- en welzijnsrisico's.

3.1.2 *Comité¹*

Het comité preventie en bescherming op het werk/ander overlegorgaan voert de wettelijk voorziene opdrachten gedeeltelijk uit.

Toelichting: de afbakening en de goedkeuring van de prestaties van de preventieadviseur door het comité PBW kan niet worden aangetoond. Er is enkel een organogram van de interne dienst waarin de tijdbesteding van de preventieadviseur(s) wordt vermeld.

Door de specifieke organisatiestructuur van de interne dienst PBW, de aankoopdienst en de dienst 'gebouwen, onderhoud en infrastructuur' (zie 1.1) op niveau van de scholengemeenschap vervaagt het informatierecht van het comité PBW over het aankoopbeleid, de uitvoering van het JAP, de inhoud van het GPP en de verslagen van de externe diensten. Het uitbrengen van adviezen en het formuleren van voorstellen blijft hierdoor te beperkt.

3.1.3 *Interne dienst voor preventie en bescherming op het werk (PBW)*

De toepassing van de regelgeving met betrekking tot de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk vertoont hiaten die tijdelijk nog aanvaardbaar zijn.

Toelichting: de interne dienst PBW heeft onvoldoende zicht op alle aspecten van veiligheid en welzijn op de campus. Dat is deels te wijten aan een te gedifferentieerde taakverdeling tussen de overkoepelende en lokale preventieadviseurs en het toekennen van overlappende bevoegdheden aan de dienst gebouwen, onderhoud en infrastructuur.

Voor de leerlingenstages liggen risicoanalyses voor, maar voor specifieke toestellen en werksituaties in de school worden niet systematisch risicoanalyses opgesteld. Er kan niet worden aangetoond dat de risicoanalyses worden geraadpleegd bij het opmaken van het JAP en het GPP. De vaststellingen van de jaarlijkse rondgangen van de interne en externe diensten zijn niet altijd herkenbaar in het JAP en/of GPP opgenomen.

3.1.4 *Samenwerking met externe dienst voor preventie en bescherming op het werk (PBW)*

De externe dienst preventie en bescherming op het werk is voldoende complementair met de interne dienst.

Toelichting: de interventies van de externe dienst zijn onvoldoende opgenomen in de jaaractieplannen.

3.1.5 *Aankoop- en indienststellingsbeleid*

De interne preventiedienst wordt betrokken bij het aankoop- en indienststellingsbeleid maar er zijn nog hiaten die tijdelijk aanvaardbaar zijn.

Toelichting: door de specifieke organisatiestructuur op niveau van de scholengemeenschap (zie 1.1) wordt de preventieadviseur niet systematisch betrokken bij de bestelling, de aankoop en de indienststelling van toestellen en machines. Er is geen procesflow, van de intentieverklaring tot de indienststelling, uitgeschreven.

¹ Comité: het comité preventie en bescherming op het werk of een ander overlegorgaan (overlegcomité, personeelsvergadering, werkgroep ...) dat – in die gevallen waar het wettelijk mogelijk is – de taken van het comité preventie en bescherming op het werk op zich neemt.

3.2 Veiligheid van de leer- en werkomgeving

3.2.1 Bewoonbaarheid

Enkele gebouwen, lokalen en/of hun inrichting vertonen tekorten met betrekking tot comfort en/of veiligheid die tijdelijk aanvaardbaar zijn.

Toelichting: de bewegingsruimte en opslagvoorzieningen in de werkplaatsen van het studiegebied Hout (T.I. Sint-Jansberg) en van de houtafdeling (dbso) zijn veeleer beperkt. De werkplaats bouw (dbso) voldoet onvoldoende aan de comfortvoorwaarden. De plannen om dit lokaal te renoveren is al een paar keer uitgesteld, maar sinds begin 2011 is hiervoor een Agiondossier opgestart. De lerarenkamer is ondergebracht in een container (dbso). Er zijn plannen om tegen 2013 een nieuw lokaal voor de leraren te voorzien.

3.2.2 Veiligheid van het domein van de instelling

Op het domein van de instelling zijn geen waarneembare risico's op valgevaar.

3.2.3 Verkeersveiligheid

De verkeersveiligheid op het domein van de instelling en in de onmiddellijke omgeving kan nog worden geoptimaliseerd.

Toelichting: de schoolgebouwen en de speelplaatsen zijn niet rechtstreeks toegankelijk vanaf de openbare weg. Voor het drukke busverkeer voor en na de schooltijd zijn twee separate parkeerzones voorzien. Een slagboom en paaltjes verhinderen de toegang van verkeer tot de speelplaatsen.

Bij gebrek aan een adequate buitensportinfrastructuur joggen leerlingen tijdens de lessen lichamelijke opvoeding zonder direct toezicht in een lus die over de parkeerterreinen van de school en langs de Weerstersteenweg loopt. Deze situatie vormt een acuut veiligheidsrisico.

3.2.4 Brandveiligheid

De instelling beschikt niet over de wettelijk voorziene verslagen en keuringsattesten in verband met brandveiligheid.

Toelichting: het laatste brandpreventie verslag van het Technisch Instituut Sint-Jansberg dateert van 25/08/2001 en bevat opmerkingen en inbreuken waaraan nog niet volledig is voldaan. (onder andere zijn niet alle stookplaatsen voldoende gecompartmenteerd met een aangepaste RF-waarde, de leslokalen in de kelderverdieping hebben nog geen extra evacuatiedeur, het archief op de zolderruimte is niet gecompartmenteerd ...).

Het brandpreventieverslag (28/08/2002) van het N-blok (dbso) besluit dat het gebouw in voldoende mate aan de reglementering voldoet, maar dat primair de brandweerstand van de stookplaats dient aangepakt te worden, dit in combinatie met een goed uitgewerkt meldings-, waarschuwings- en evacuatiealarm. De brandwerende compartimentering van de stookplaatsen is nog niet gebeurd.

Het brandpreventieverslag (14/05/2007) van het O-blok (dbso en buso) besluit dat dit deel niet voldoet aan de gestelde brandpreventie- en evacuatie-eisen.

Volgens de verkregen informatie heeft de school meerdere keren nieuwe controles aangevraagd, maar daar is nog geen gevolg aan gegeven. Voorafgaand aan de realisaties van de nieuwbouwprojecten is een advies gevraagd aan de brandweer.

Er is geen geüpdatet brandpreventieverslag van de gewijzigde situatie op de campus.

Een aantal stookplaatsen is niet afgesloten. In een stookplaats van het dbso is de automatische blusinstallatie foutief opgesteld.

3.2.5 Evacuatie

De instelling organiseert en evalueert evacuatieoefeningen conform de regelgeving.

3.2.6 Veiligheid van de elektrische installatie(s) en liften

De elektrische installaties en/of de liften vertonen tekorten die tijdelijk aanvaardbaar zijn, maar maatregelen en/of verbeteracties zijn noodzakelijk.

Toelichting: volgens het verslag (1/03/2012) is de hoogspanningsinstallatie conform aan de voorschriften. De laagspanningsinstallatie van gebouw R voldoet volgens het keuringsverslag (16/04/2012).

De overige keuringsverslagen bevatten opmerkingen waaraan volgens de verkregen informatie, gedeeltelijk is voldaan. De te ondernemen acties zijn onvoldoende weergegeven in het GPP en/of JAP.

Bijna alle contactstoppen van de neerhangende kabels in de werkplaatsen zijn niet voorzien tegen trekbelasting.

3.2.7 Veiligheid van toestellen²

De instructies met betrekking tot een veilig gebruik van toestellen zijn inhoudelijk niet aangepast aan de omstandigheden en onvoldoende gekend/toegepast door de gebruikers.

Toelichting: de risico's voor het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen zijn niet altijd ingeschat. Zo is het dragen van veiligheidsschoenen in de houtafdeling pas nodig vanaf het tweede leerjaar van de derde graad. In het dbso worden de persoonlijke beschermingsmiddelen bij het lassen niet altijd gedragen en er ontbreekt een aangepaste slijpruimte.

Van de kolomboormachines is de as met boorhouder niet afgeschermd. Volgens de verkregen informatie zijn deze risico's door de preventieadviseurs en het beleid voldoende ingeschat. In het dbso zijn de zones van de werkposten onvoldoende afgebakend.

Er is geen procedure voor het buiten gebruik stellen van toestellen.

3.3 Gezondheid en hygiëne

3.3.1 Sanitaire installaties

De sanitaire installaties en toebehoren zijn niet conform de regelgeving, maar de tekorten zijn tijdelijk aanvaardbaar.

Toelichting: het aantal toiletten en urinoirs voldoet. Het toilet voor de heren in het dbso voldoet niet meer aan de norm. In het blok met de nieuwe lerarenkamer is sanitair voor het personeel voorzien. Het gesloten houden van de sanitaire installaties tijdens de lessen wordt door (enkele) leerlingen als zeer hinderlijk ervaren.

3.3.2 EHBO

De instelling beschikt over de voorzieningen om EHBO te bieden, maar verschillende aspecten kunnen nog worden verbeterd.

Toelichting: in het dbso is er geen register met de interventies in het kader van EHBO. Bij de controle van het EHBO-materiaal werden diverse vervallen producten aangetroffen en zelfs oude vervallen medicijnen van leerlingen die het centrum reeds verlaten hebben.

Ongevallen en incidenten worden niet geïnventariseerd en geanalyseerd.

3.3.3 Rookverbod

De manier waarop de instelling met het rookverbod omgaat is onaanvaardbaar.

Toelichting: het rookdecreet van 6 juni 2008 wordt niet volledig toegepast. De leerlingen van het centrum dbso krijgen tijdelijk de toelating om te roken. Op meerdere plaatsen op de campus is vastgesteld dat het rookverbod niet wordt gerespecteerd.

3.3.4 Voedingsmiddelenhygiëne

De voedingsmiddelenhygiëne voldoet aan de vigerende regelgeving.

² Toestellen: alles (apparaten, speeltuigen, installaties, machines, werkposten, gereedschappen ...) wat mogelijk aanleiding kan geven tot een verhoogd risico voor personeel en/of leerlingen/cursisten.

3.4 Milieu

3.4.1 *Omgaan met gevaarlijke producten*

De manier waarop de instelling met gevaarlijke producten omgaat, vertoont tekorten die tijdelijk aanvaardbaar zijn.

Toelichting: de asbestinventaris is niet getekend door de arbeidsgeneesheer.

In het centrum is geen geactualiseerde inventaris van de producten met gevaarlijke eigenschappen aanwezig en zijn niet alle recipiënten voorzien van een genormeerd etiket. Ook ontbreken risicoanalyses of MSDS-fiches. Niet alle gevaarlijke producten zijn reglementair opgeslagen.

De stroom van gevaarlijke producten wordt onvoldoende opgevolgd.

De school beschikt over een milieuvergunning (d.d. 23/08/2011).

3.4.2 *Zwembaden*

Niet van toepassing

4. STERKTES EN ZWAKTES

4.1 Relevante aspecten waarin de instelling goed is

- De ambitie en het engagement om de schoolinfrastructuur verder te renoveren.

4.2 Relevante aspecten die de instelling kan verbeteren

- De netheid van de speelplaats en de onmiddellijke omgeving.
- De uitvoering van alle wettelijk voorziene taken en opdrachten door het comité PBW.
- De optimalisering van de veiligheid aan bepaalde toestellen.
- Het omgaan met gevaarlijke producten.

4.3 Relevante aspecten die de instelling moet verbeteren

- De organisatiestructuur van het welzijnsbeleid op niveau van zowel de school- als de scholengemeenschap.
- De werking, betrokkenheid en responsabilisering van de interne dienst PBW.
- Het aankoop- en indienststellingsbeleid.
- Het voldoen aan alle opmerkingen/inbreuken van de brandweerverslagen en de verbeteringen opnieuw laten vaststellen.
- Het voldoen aan alle opmerkingen/inbreuken van de interne en externe controles.
- De naleving van het rookdecreet van 6 juni 2008.

5. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies gunstig beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarden met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Relevante aspecten die de instelling moet verbeteren:

- De organisatiestructuur van het welzijnsbeleid op niveau van zowel de school- als de scholengemeenschap. (Tegen september 2014)
- De werking, betrokkenheid en responsabilisering van de interne dienst PBW. (Tegen september 2014)
- Het aankoop- en indienststellingsbeleid. (Tegen september 2013)
- Het voldoen aan alle opmerkingen/inbreuken van de brandweerverslagen en de verbeteringen opnieuw laten vaststellen. (Tegen september 2014)
- Het voldoen aan alle opmerkingen/inbreuken van de interne en externe controles. (Tegen september 2014)
- De naleving van het rookdecreet van 6 juni 2008. (Tegen september 2012)

6. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf 1 september 2014 kunnen aantonen dat er voldoende geremedieerd werd om de tekorten volgens de vooropgestelde termijnen weg te werken.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggevers

Gabriël Poppe en Jurgen Hus

Voor kennisname namens de directie/het schoolbestuur:

Eric RUTTEN